

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی	رشته: ادبیات و علوم انسانی - معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۴/۳/۵	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خردادماه) سال ۱۳۸۴		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۱	<p>الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره)</p> <p>ابیات و عبارات زیر را به نثر روان برگردانید .</p> <p>۱- امکان ندارد احدی بتواند قلمش را بزند .</p> <p>۲- انسان کامل عالم را راست کند .</p> <p>۳- بازرگان حمل را قراضه ای بداد .</p> <p>۴- کتابی بود در مآثرک پدرم .</p> <p>۵- چون داد عادلان به جهان در ، بقا نکرد</p> <p>۶- سخن های ناخوش زمن دور دار</p> <p>۷- تو نیز اگر توانی ، سر خویش گیر و راه مجانیت پیش .</p> <p>۸- چون دمنه بدید که شیر در تقریب گاو چه ترحیب می نماید ، خواب و قرار وی بشد .</p> <p>۹- به اعضا پشه ای همچند پیل است در اسما قطره ای مانند نیل است</p> <p>۱۰- از روی خاک سر به میان سما کشید آن خنک باد پای گسسته عنان برف</p> <p>۱۱- این مرد از کرانه بختی و فرصتی بختی و تضریب کردی و آلمی بزرگ بدین چاکر رسانیدی .</p>	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۱ ۱
۲	<p>ب) لغت (۲ نمره)</p> <p>معنی واژگان مشخص شده را بنویسید.</p> <p>۱- از او دور شد دانش و فرهی .</p> <p>۳- نتوانستند نزدیک آتش شدن از تبشی .</p> <p>۵- یکی نیز بگرفت خنیاگری را .</p> <p>۷- که ما وی را اندر ورد نماز چنان همی بینیم .</p> <p>۲- شخص ، آزاد مردان را اصطناع کند .</p> <p>۴- خدایت ثنا گفت و تبجیل کرد .</p> <p>۶- چرا در ترقیم این صفحات از عقلا دلالت نخواستی ؟</p> <p>۸- جرگه ی شکارگاه مرال است .</p>	۲
۳	<p>پ) خودآزمایی (۴ نمره)</p> <p>۱- در مصراع « نهد زرین قدح در صحن بستان » منظور از « قدح زرین » را بنویسید .</p> <p>۲- منظور از عبارت « خام دست خامه به دست » چیست ؟</p> <p>۳- مقصود مولانا از بیت « قافیه اندیشم و دلدار من / گویدم مندیش جز دیدار من » چیست ؟</p> <p>۴- در بیت زیر مقصود شاعر را از « دریا » و « شبنم » بنویسید.</p> <p>چون به دریا می توانی راه یافت سوی یک شبنم چرا باید شتافت ؟</p> <p>۵- با توجه به بیت زیر ، چرا شاعر گل ها را رنگ پریده توصیف می کند ؟</p> <p>به تماشای غنچه های شهید گل به رنگ پریده می آید</p> <p>۶- در بیت « به یک کرامت آبی نگاه دوخته اید / کدام پنجره این گونه باز سوی خداست » ، « کرامت آبی » در چه مفهومی به کار رفته است ؟</p> <p>۷- مفهوم عبارت « سنگ سراچه ی دل به الماس آب دیده می سقیم . » چه می باشد ؟</p> <p>۸- معنای کنایی « بر باد نشانیدن » را با توجه به عبارت زیر بنویسید .</p> <p>چون دمنه از اغرای شیر برداخت ، خواست که گاو را ببیند و او را هم بر باد نشاند .</p>	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
	« ادامه ی سؤال ها در صفحه ی دوم »	

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی	رشته: ادبیات و علوم انسانی - معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۴/۳/۵	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خردادماه) سال ۱۳۸۴		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	

ردیف	سؤالات	نمر
------	--------	-----

۴	<p>ت (دانش های ادبی (۳ نمره)</p> <p>۱- کتاب « لطایف الطوایف » از کیست ؟</p> <p>۲- « مجموعه سروده های عاشورایی » سید حسن حسینی چه نام دارد ؟</p> <p>۳- نام دیگر کتاب « تاریخ بیهقی » چیست ؟</p> <p>۴- یکی از آثار منثور « شیخ محمود شبستری » را بنویسید .</p> <p>۵- معانی مختلف ایهام لطیف به کار رفته در بیت زیر را بنویسید .</p> <p>نه همین می رمد آن نو گل خندان از من می کشد خار در این بادیه ، دامان از من</p> <p>۶- هر یک از آثار زیر جزء کدام دسته از انواع نثر فارسی هستند ؟</p> <p>الف (قصص الاتیبا ب (حبیب السیر</p> <p>۷- در عالم هنر و ادب سخن نمادین به چگونه بیانی گفته می شود ؟</p> <p>۸- در بیت زیر « مشبه » و « مشبه به » را مشخص نمایید .</p> <p>بر گل سرخ از نم اوفتاده لالی هم چو عرق بر عذار شاهد غضبان</p>	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
---	---	--

۵	<p>ث (درک مطلب (۴ نمره)</p> <p>۱- با توجه به متن زیر به پرسش ها پاسخ دهید .</p> <p>چون حسنگ بیامد ، خواجه بر پای خاست ؛ چون او این مکرمت بکرد ، همه بر پای خاستند . بوسهل زوزنی بر خشم خود طاقت نداشت ؛ برخاست نه تمام و بر خویشتن می ژکید . خواجه احمد او را گفت : « در همه کارها ناتمامی . » وی نیک از جای بشد .</p> <p>الف (علت عصبانیت « بوسهل » چه بود ؟</p> <p>ب (با توجه به عبارت بالا « بر خویشتن می ژکید . » یعنی چه ؟</p> <p>۲- با توجه به ابیات زیر به پرسش ها پاسخ دهید .</p> <p>که گر من دهم دست بند ورا وگر سر فرازم کمند ورا</p> <p>دو کار است هر دو به نفرین و بد گزاینده رسمی نو آیین و بد</p> <p>هم از بند او بد شود نام من هم از کشتش بد سرانجام من</p> <p>الف (منظور از « دو کار » چیست ؟</p> <p>ب (در چه صورت رستم عاقبت شومی خواهد داشت ؟</p> <p>۳- در بیت « مرکب استانید پس آواز داد / آن سلام و آن امانت باز داد » منظور از « امانت » چیست ؟</p> <p>۴- پیام اخلاقی حکایت زیر را بنویسید .</p> <p>« شیطان را پرسیدند که کدام طایفه را دوست داری ؟ گفت : « دلآلان را . » گفتند : « چرا ؟ » گفت : « از بهر آن که من به سخن دروغ از ایشان خرسند بودم ، ایشان سوگند دروغ نیز بدان افزودند ! »</p> <p>۵- مفهوم کلی بیت « اگر یک ذره را برگیری از جای / خلل یابد همه عالم سراپای » چیست ؟</p> <p>۶- در بیت زیر منظور از « دشت » و « راه نورد » چیست ؟</p> <p>از راهروان سفر عشق در این دشت گلگونه سرشکی است اگر راه نوردی است</p>	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
---	--	--

۶	<p>ج (شعر حفظی (۱ نمره)</p> <p>ابیات زیر را کامل کنید .</p> <p>۱- چو شمع برفروز از بر آن آتش دلم زن</p> <p>۲- باز آمدم چون عید نو ، تا قفل زندان بشکنم</p>	۰/۵ ۰/۵
جمع نمره	« پیوسته پیروز باشید »	۲۰

۱	الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) نظر همکاران گرامی در این بخش صائب است.
۲	ب) لغت (۲ نمره) ۱- شکوه ، شوکت (۰/۲۵) ۲- کسی را پروراندن؛ یعنی ، او را به خود نزدیک کردن و به او نیکی کردن ، برگزیدن (۰/۲۵) ۳- گرما ، حرارت (۰/۲۵) ۴- بزرگ داشتن ، بزرگ شمردن (۰/۲۵) ۵- آوازخوان ، خواننده ، سرودگویی (۰/۲۵) ۶- نوشتن ، خط نوشتن ، خط کشیدن ، رقم زدن (۰/۲۵) ۷- دعا (۰/۲۵) ۸- غزال ، اهو (۰/۲۵)
۳	پ) خودآزمایی (۴ نمره) ۱- گل نرگس یا گل زرد (۰/۵) ۲- نویسنده ی ناشی و بی تجربه (۰/۵) ۳- توجه به معشوق حقیقی (۰/۲۵) و در نظر نگرفتن ظواهر (۰/۲۵) یا هر پاسخی نظیر این مفهوم. ۴- دریا ؛ وجود حق تعالی (۰/۲۵) شبنم ؛ هر چیزی غیر از خدا یا سایر پدیده های هستی . (۰/۲۵) ۵- برای نشان دادن برتری شهیدان و یا برای نشان دادن شرم گل از شهادت و ایثار یا نظایر آن . (۰/۵) ۶- آسمان (۰/۵) ۷- با گریه خود را آرام می کردم . (۰/۵) یا هر مفهوم مشابه دیگر . ۸- تحریک کردن ، فریب دادن (۰/۵)
۴	ت) دانش های ادبی (۳ نمره) ۱- فخرالدین علی صفی (۰/۲۵) ۲- گنجشک و جبرئیل (۰/۲۵) ۳- تاریخ مسعودی (۰/۲۵) ۴- حقّ الیقین یا مرآت المحققین (۰/۲۵) ۵- دامن می کشد ؛ الف) دوری می کند . (۰/۲۵) ب) دامن مرا می کشد . (۰/۲۵) ۶- الف) نثر مرسل یا ساده (۰/۲۵) ب) نثر مصنوع یا متکلف (۰/۲۵) ۷- بیانی که به جای اشاره ی مستقیم به چیزی (۰/۲۵) ، غیر مستقیم و با واسطه ی چیز دیگری بدان اشاره کند . (۰/۲۵) ۸- مصراع اول ؛ مشبّه (۰/۲۵) ، مصراع دوم ؛ مشبّه به (۰/۲۵)
۵	ث) درک مطلب (۴ نمره) ۱- الف) چون وزیر و دیگران به حسنگ - که زندانی بوسه‌ل بود - احترام گذاشتند . (۰/۵) ب) آهسته از روی خشم سخن می گفت ؛ غرغر می کرد . (۰/۵) ۲- الف) اسارت رستم (۰/۲۵) ، جنگیدن با اسفندیار (۰/۲۵) ب) در صورتی که اسفندیار را بکشد . (۰/۵) ۳- امانت همان پیغام طوطی است که نسبت به طو طیان هند اظهار اشتیاق کرده بود . (۰/۵) ۴- تقبیح دروغ گویی و سوگند دروغ خوردن . (۰/۵) ۵- نظم جهان هستی بی نظیر است (نظام جهان خلقت ، نظامی احسن است .) (۰/۵) ۶- دشت ؛ گونه (۰/۲۵) راه نورد ؛ اشک (۰/۲۵)
۶	ج) شعر حفظی (۱ نمره) ۱- آتش عشق (۰/۲۵) پروانه سان (۰/۲۵) ۲- وین چرخ مردم خوار را ، چنگال و دندان بشکنم (۰/۵)
	جمع نمره ۲۰ « همکار گرامی خسته نباشید »